

Sygn. akt III AUa 469/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba
Sędziowie:	SSA Jerzy Andrzejewski SSA Alicja Podlewska (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Angelika Czaban

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2017 r. w Gdańsku

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 listopada 2016 r., sygn. akt IV U 1411/13

oddala apelację.

SSA Alicja Podlewska SSA Bożena Grubba SSA Jerzy Andrzejewski

Sygn. akt III AUa 469/17

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...)z dnia 14 czerwca 2013r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. (pozwany) ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne J. M. (płatnik) za okres od października 2004 r. do grudnia 2012 r. i wynikające z nich kwoty składek na ubezpieczenie zdrowotne. Decyzja oparta była na założeniu, że ubezpieczona powinna była deklarować i uiszczać składki z dwóch rodzajów działalności pozarolniczej, tj. wykonywanej zarówno osobiście pod firmą Hotel (...) i jako jedyny wspólnik (...) Spółki z o.o. w E.. Podczas kontroli pozwany ustalił, że płatnik deklarował i uiszczał składki na ubezpieczenie zdrowotne tylko z tytułu działalności wykonywanej osobiście pod firmą Hotel (...).

Ubezpieczona J. M. w odwołaniu od powyższej decyzji oświadczyła, iż nie miała obowiązku deklarowania i uiszczania podwójnej składki na ubezpieczenie zdrowotne, bowiem z tytułu bycia jedynym udziałowcem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie uzyskała w kontrolowanym okresie żadnych przychodów.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany domagał się jego odrzucenia, jako złożonego jeden dzień po terminie, względnie jego oddalenia, a ponadto zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podtrzymał stanowisko z zaskarżonej decyzji.

Postępowanie pozostawało zawieszono od dnia 27 września 2013r. do dnia 29 września 2016r., z uwagi na toczące się postępowanie administracyjne w przedmiocie podlegania przez skarżącą ubezpieczeniu zdrowotnemu, jako wspólnik (...) Spółki z o.o. Decyzją nr (...) z dnia 13 maja 2014r. Dyrektor (...) Narodowego Funduszu Zdrowia w O. stwierdził objęcie płatnika ubezpieczeniem zdrowotnym w spornym okresie jako wspólnika jednoosobowej spółki z o.o. (...) ta została utrzymana w mocy przez Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia decyzją z dnia 30 października 2015r. Skarga płatnika na tę drugą decyzję została oddalona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. wyrokiem z dnia 5 lipca 2016r. w sprawie(...) przy czym wyrok ten się uprawomocnił.

Po podjęciu postępowania sądowego, pozwany podtrzymał wniosek o oddalenie odwołania argumentując, że czas objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego i konieczność zapłaty z tego tytułu składki jest tożsamy z czasem prowadzenia działalności gospodarczej. Nie jest uprawnione stanowisko, iż działalność jest wykonywana tylko wówczas gdy przedsiębiorca uzyskuje przychody. Nie sposób też zgodzić się z argumentacją skarżącej, iż jako wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. nie osiągała przychodów z tego tytułu. Jak wynika z akt sprawy (protokoły Zwyczajnego zgromadzenia Wspólników (...) sp. z o.o., uchwały z posiedzeń) spółka w latach 2004-2012 wypracowywała przychody. Konstrukcja prawna spółki wyklucza osiąganie przychodów z działalności przez wspólnika, przychody te osiąga spółka. Fakt, iż skarżąca nie otrzymywała dywidendy, gdyż zysk netto uchwałą zgromadzenia wspólników (czyli jednoosobowo - decyzją skarżącej jako jedynego wspólnika spółki) przeznaczony był na inne cele spółki, tj. tworzenie i zwiększenie kapitału zapasowego, pozostaje bez wpływu na obowiązek opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu tej działalności.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2016 r. sygn. IV U 1411/13, Sąd Okręgowy w Elblągu zmienił przedmiotową decyzję nr (...) „w ten sposób, że stwierdził, iż do podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne J. M. za okresy od października 2004 r. do grudnia 2012 r. wchodzi tylko kwoty deklarowane z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej pod firmą Hotel (...) i tylko od tych podstaw wymiaru obliczane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.”

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania.

W dniach od 23 do 30 stycznia oraz 25 i 26 lutego 2013r. przeprowadzono kontrolę okresową u płatnika składek Hotel (...) z siedzibą w E. w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania, potrącania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek i wpłat, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. W toku przeprowadzonej kontroli zakończonej protokołem z dnia 26 lutego 2013r. ustalono, iż płatnik składek J. M., prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą pn. Hotel (...) od 15 lipca 2000r., zawiązała jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą (...) Sp. z o.o. z datą rejestracji w KRS od 9 września 2002r. Kontrolowany płatnik składek w okresie od 10/2004 do 12/2012 naliczył i deklarował składkę na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne od jednego rodzaju działalności, tj. wykonywanej pod firmą Hotel (...). Powyższe okoliczności nie były sporne.

Pozwany nie przedstawił dowodów, aby w spornym okresie ubezpieczona uzyskała przychody z (...) Spółki z o.o., w tym w postaci dywidendy, wynagrodzenia za pełnienie funkcji, z umowy o pracę lub z umów cywilnoprawnych, z tytułu nabycia praw do świadczeń pieniężnych lub do świadczeń nieodpłatnych. Przychody uzyskiwała sama Spółka.

Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wyjaśnił, że odwołanie zostało wprawdzie złożone w dniu 22 lipca 2013r., czyli miesiąc i dzień po doręczeniu skarżącej decyzji, jednak termin do złożenia odwołania został zachowany, gdyż 21 lipca

2013r. była niedziela. Z pewnością nie zachodziła zatem podstawa do oczekiwanego przez organ rentowy odrzucenia odwołania.

Sąd I instancji stwierdził, że odwołanie było uzasadnione i musiało skutkować zmianą zaskarżonej decyzji w sposób oczekiwany przez płatnika.

Opisany wyżej stan faktyczny sprawy w większości nie rodził sporu. Wprawdzie pozwany twierdził, że ubezpieczona uzyskała przychód z tytułu pozostawania jedynym wspólnikiem (...) Spółki z o.o., jednak żadnych szczegółowych twierdzeń, jaki miałyby to być przychód, a tym bardziej dowodów w tej kwestii, organ rentowy nie zaproponował. Z pewnością nie można – jak tego chce organ rentowy – utożsamiać przychodu Spółki i jej jedynego wspólnika, gdyż są to dwie różne osoby.

Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem cywilnym, które cechuje się kontrydiktoryjnością. Oznacza to, iż strony wywodzące z określonych faktów skutki prawne obowiązane są te fakty udowodnić (art. 232 kpc w związku z art. 6 kc). Sąd prowadzi postępowanie w takim zakresie, w jakim zostanie ono zainicjowane przez strony. Skoro organ rentowy nie przedstawił dowodów uzyskania przez płatnika przychodu jako wspólnik (...) Spółki z o.o., a płatnik okoliczności tej konsekwentnie zaprzeczał w administracyjnej fazie postępowania i w odwołaniu, nie można przyjąć, aby przychody takie, np. w postaci dywidendy, zostały osiągnięte.

Zgodnie z art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (obecnie Dz.U. z 2016r. poz. 1793; dalej: ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej), użyte w ustawie określenie osoba prowadząca działalność pozarolniczą oznacza osobę, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie Dz.U. z 2016r. poz. 963 ze zmianami; dalej: ustawa systemowa). W myśl art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą uważa się m.in. wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Stosownie do art. 82 ust. 3 tej samej ustawy jeżeli ubezpieczony prowadzący działalność pozarolniczą uzyskuje przychody z więcej niż jednego z rodzajów działalności określonych w ust. 5, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana odrębnie od każdego rodzaju działalności, z zastrzeżeniem ust. 4. Rodzajem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 82 ust. 5 pkt 2 powoływanej ustawy jest również działalność gospodarcza prowadzona w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Przywołane przepisy art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c i art. 82 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej wyraźnie rozgraniczają kwestię podlegania ubezpieczeniem zdrowotnym, której dotyczy pierwszy z nich (okoliczność podlegania przez skarżącą ubezpieczeniu zdrowotnemu została rozstrzygnięta w postępowaniu przed NFZ), od kwestii obowiązku uiszczania składek na to ubezpieczenie, którą reguluje drugi przepis. Przepis ten wyraźnie uzależnia powstanie obowiązku uiszczania składki na ubezpieczenie zdrowotne od uzyskiwania przychodów. Błędne było zatem przyjęcie przez organ rentowy założenia, że uzyskiwanie przychodów z drugiego rodzaju działalności gospodarczej nie ma znaczenia dla powstania obowiązku składkowego dotyczącego tego drugiego rodzaju działalności. Wykładania forsowana przez organ rentowy nie uzyskała aprobaty w orzecznictwie sądów, i to nie tylko w przywołanych w odwołaniu wyrokach Sądów Apelacyjnych w Szczecinie (z dnia 7 lipca 2009r., III AUa 281/09) i w Łodzi (z dnia 22 marca 2013r., III AUa 1008/12), ale i jednolicie także w nowszym orzecznictwie (por. np. wyrok SA w Szczecinie z dnia 8 kwietnia 2014r. w sprawie III AUa 632/13, wyroki SA w Gdańsku z dnia 29 stycznia 2014r. w sprawie III AUa 823/13 i z dnia 10 kwietnia 2015r. w sprawie III AUa 1455/14, czy wyrok SA w Białymstoku z dnia 10 lutego 2016r. w sprawie III AUa 850/15). Z poglądami prezentowanymi w tych wyrokach Sąd Okręgowy w pełni się zgadza. W ich świetle, wobec niewykazania, aby płatnik uzyskiwał w okresach objętych zaskarżoną decyzją przychody z tytułu pozostawania jedynym wspólnikiem (...) Spółki z o.o., nie da się przyjąć, że istniał sporny obowiązek deklarowania i uiszczania przez J. M. składek na ubezpieczenie zdrowotne również z tego właśnie rodzaju działalności gospodarczej.

Musiąo to skutkować zmianą zaskarżonej decyzji na podstawie przepisów przywołanych wyżej i w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc przez stwierdzenie, że do podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne skarżącej za okresy od października 2004r. do grudnia 2012r. wchodzi tylko kwoty deklarowane z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej wykonywanej osobiście (pod firmą Hotel (...)) i tylko od tych podstaw wymiaru obliczane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany organ rentowy zaskarżając go w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego w szczególności art. 81 ust 1 i ust 2 w związku z art. 82 ust 1 i ust 8 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, przez przyjęcie, że płatnik nie ma obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne tytułu wykonywania czynności jako wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. za wyszczególnione w wyroku miesiące. Pozwany wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Wniósł także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za obie instancje.

Zdaniem apelującego nie można przyjąć, że działalność gospodarcza jest wykonywana tylko wówczas, gdy przedsiębiorca uzyskuje dochody (przychody). Pozwany powołał przepisy art. 66 ust 1 pkt 1 c i art. 82 ust 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i stwierdził, że nie wynika z nich, aby brak ujawnienia przychodu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w poszczególnym miesiącu oznaczał brak obowiązku opłacenia składki. Tym bardziej w sytuacji, gdy działalność ma charakter ciągły i nie podlegała nigdy zawieszeniu. Odmienne założenie prowadziłoby do irracjonalnego wniosku, że jednoosobowy wspólnik spółki działalność swoją świadczył jedynie w miesiącu, w którym uzyskał np. dywidendę, zaś nie prowadził jej w pozostałym okresie, choć podejmował czynności zarządcze i stale reprezentował interesy spółki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelację należało oddalić, gdyż nie zawiera zarzutów skutkujących koniecznością zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku.

Przedmiotem sporu była wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne J. M. w okresie od października 2004 r. do grudnia 2012r., a konkretnie czy jest ona zobowiązana do opłacenia składek na FUZ z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej jako wspólnik jednoosobowej spółki z o.o.

Ustalenia faktyczne i prawne Sądu I instancji, Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje jako prawidłowe i przyjmuje za własne. Zbędnym jest zatem ich ponowne powoływanie.

Z powołanych prawidłowo przez Sąd I instancji przepisów wynika jednoznacznie, iż w sytuacji gdy w ramach jednego z tytułów do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego wymienionego w art. 66 ust 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osoba ubezpieczona uzyskuje więcej niż jeden przychód, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od każdego z uzyskanych przychodów odrębnie – art. 82 ust 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej.

Jak słusznie wyjaśnił Sąd Okręgowy, warunkiem powstania obowiązku opłacenia składki przez J. M. na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu działalności gospodarczej jako wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. (art. 82 ust 5 pkt 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej) jest zatem osiągnięcie w spornym okresie przychodu z tej działalności.

Zaprezentowana w apelacji wykładnia przepisów art. 66 ust 1 pkt 1c w związku z art. 82 ust 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej jest nieprawidłowa, bowiem pozwany konsekwentnie nie zauważył, iż – w sytuacji opisaney w przepisie art. 82 ust 3 tej ustawy - ustawodawca powstanie obowiązku uiszczenia składki na FUZ powiązał nie z samym istnieniem tytułu do ubezpieczenia (prowadzenie działalności gospodarcza), ale z uzyskiwaniem z tego tytułu przychodów. Fakt prowadzenia przez płatnika działalności gospodarczej jako wspólnik jednoosobowej spółki z o.o. w spornym okresie i podlegania przez niego z tego tytułu obowiązkowo ubezpieczeniom zdrowotnym jest niesporny (potwierdziło to również prawomocne orzeczenie sądu administracyjnego). Pozwany nie wykazał, aby twierdzenia

J. M., iż w okresie objętym sporem nie uzyskała przychodu z tego tytułu były niezgodne z prawdą. Podkreślić należy, iż sprawozdania finansowe (...) spółki z o.o. potwierdzają stanowisko płatnika (vide dokumentacja w aktach rentowych). Zasadnie przy tym Sąd I instancji stwierdził, iż przychody Spółki nie są przychodami jej wspólnika – są to bowiem odrębne podmioty. Resumując, wobec nie uzyskania przez płatnika w spornym okresie przychodu z prowadzenia działalności jako wspólnik Spółki, nie było podstaw do naliczenia z tego tytułu przez pozwanego składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Zarzut naruszenia prawa materialnego był zatem bezzasadny. Zaskarżony wyrok odpowiadał prawu.

Dlatego, na mocy art. 385 kpc, Sąd Apelacyjny oddalił apelację, jako bezzasadną.

SSA A.Podlewska SSA Bożena Grubba SSA Jerzy Andrzejewski